

УДК: 782:78.071.2(477):37.014.543.3(4/9)(045)

DOI: 10.31318/2414-052X.4(65).2024.324592

ОЛЕГ ТОНКОШКУРАORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5366-2177>

старший викладач кафедри оперної підготовки та музичної режисури,
пошукувач кафедри історії української музики та музичної фольклористики
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
(Київ, Україна)
olegtenor@gmail.com

ГРАНТОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ОПЕРНИХ СПІВАКІВ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Проаналізовано грантові можливості для розвитку виконавської майстерності оперних співаків України завдяки комплексному підходу, що включає аналіз документальних і статистичних джерел, а також порівняльного підходу до міжнародного та національного досвіду грантового фінансування у виконавському мистецтві. Спрямовано увагу на міжнародному досвіді та перспективах для підвищення рівня професійних навичок і конкурентоспроможності вітчизняних артистів. Описано існуючі світові грантові програми та їхній потенціал в підтримці кар'єрного зростання українських оперних співаків, а також виявлення найкращих практик для їх ефективного застосування в українському оперному просторі. Придільено основну увагу міжнародним грантовим програмам, що підтримують розвиток виконавської майстерності через фінансування участі в майстер-класах, резиденціях, міжнародних конкурсах та співпраці з відомими оперними театрами. Застосовано аналітичний метод ідентифікації основних тенденцій розвитку грантових програм у сфері оперного мистецтва. Висвітлено політику Fulbright у США, DAAD у Німеччині та ініціатив British Council у Великій Британії, що надало змогу визначити ключові стратегії підтримки молодих талантів через надання фінансових і навчальних можливостей. Виявлено специфічні можливості та виклики, що стоять перед українськими оперними співаками у доступі до міжнародних грантів. Доведено, що міжнародні гранти можуть стати важливим інструментарієм для підвищення виконавської майстерності оперних співаків України, сприяючи їхньому професійному зростанню та інтеграції у світовий мистецький простір. Обґрунтовано зміст рекомендацій для культурних установ України щодо підвищення ефективності залучення грантових ресурсів, а також для вітчизняних освітніх інституцій щодо розвитку грантової підтримки та адаптації найкращих практик зарубіжних програм.

Ключові слова: оперне мистецтво, виконавська майстерність, грантові програми, міжнародний досвід, культурні інституції, підтримка молодих артистів.

Постановка проблеми... Дослідження грантових можливостей для розвитку виконавської майстерності оперних співаків України з урахуванням міжнародного досвіду зумовлене потребою в інтеграції вітчизняного оперного мистецтва у світовий культурний простір. Сучасне оперне мистецтво швидко змінюється, вимагаючи від артистів не лише досконалих вокальних і акторських

навичок, а й готовності до новаторських підходів, що враховують мультимедійні засоби, креативні методи подачі та міждисциплінарні проєкти. Грантові програми міжнародного рівня стають важливим ресурсом, який дозволяє українським оперним співакам удосконалювати свої навички, проходити стажування в провідних європейських та світових музичних академіях, брати участь у спеціалізованих майстер-класах, обмінюватися досвідом та презентувати українське оперне мистецтво на світовій сцені. Участь у грантових проєктах сприяє формуванню конкурентоспроможності, розширює горизонти для творчого самовираження, дозволяючи оперним співакам знаходити своє місце в умовах динамічного розвитку жанру. Окрім цього, доступ до міжнародних грантів відкриває нові можливості для українських артистів не лише з позицій кар'єрного зростання, а й у контексті популяризації української опери як вагової складової світової культурної спадщини.

Основні проблеми та виклики, з якими стикаються українські оперні співаки, зумовлені як внутрішніми, так і зовнішніми факторами. По-перше, обмежене фінансування оперних театрів і музичних навчальних закладів впливає на якість підготовки виконавців та можливості для їхньої подальшої професійної реалізації. Через брак коштів у державних установах часто відсутні можливості для стажувань, участі у міжнародних конкурсах, придбання сучасного репертуару та інструментів. По-друге, доступ до передових методик і сучасних педагогічних практик ускладнений, що затримує розвиток виконавців та знижує їхню конкурентоспроможність на міжнародній сцені. Ще однією серйозною проблемою є недостатня популяризація українського оперного мистецтва за кордоном, що обмежує можливості співаків для роботи в престижних театрах і проєктах.

Крім того, оперні співаки часто стикаються з нестабільністю роботи в умовах обмеженої кількості постановок і контрактів у місцевих театрах, що створює невизначеність у професійній діяльності. Також проблема полягає у відсутності систематичної підтримки з боку держави для сприяння розвитку молодих талантів, що змушує співаків самостійно шукати фінансові ресурси або

вiiжджати за кордон у пошуках професійних перспектив. Нестача досвіду в залученні грантових коштів і відсутність належної інформації щодо міжнародних можливостей стають додатковими бар'єрами для українських оперних виконавців, що прагнуть розвиватися та інтегруватися у світову культурну спільноту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій... В Україні дослідження грантової підтримки виконавського мистецтва проводились в аспектах:

- відображення впливу міжнародних грантів на підвищення професійної майстерності українських митців (М. Кобеля-Звір, 2023);
- вивчення ролі грантових програм у забезпеченні культурного розвитку та підтримки молодих талантів, зокрема в оперному жанрі (О. Копієвська, 2018);
- успішності українських оперних співаків на міжнародній арені та їхньої участі у грантових ініціативах (Т. Рева, 2023) тощо.

Міжнародний досвід впливу грантових можливостей на розвиток виконавської майстерності оперних співаків висвітлено у дослідженнях *J. Potts* (2007), *M. Trocki* й *B. Grucza* (2007), *C. Sharp* і *J. Le Métais* (2000) та інших науковців. Зокрема, *J. Potts* у статті «*Art & innovation: an evolutionary view of the creative industries*» (2007) зроблено ретельний опис грантових програм у сфері виконавського мистецтва США та їхній вплив на розвиток кар'єри молодих артистів. Науковцями *M. Trocki* та *B. Grucza* у книзі «*Zarządzanie projektem europejskim*» (2007) проаналізовано європейські моделі фінансування культурних ініціатив, зокрема оперних, через гранти, фонди та програми підтримки. *C. Sharp* та *J. Le Métais* у книзі «*The arts, creativity and cultural education: an international perspective*» (2000) описано успішні приклади використання грантів у Великій Британії для розвитку оперних виконавців та їхню адаптацію в контексті інших країн.

Отже, в означених дослідженнях вказується на те, що гранти є важливим елементом у системі підтримки творчих професій, оскільки вони відкривають нові можливості для навчання, професійного розвитку і міжнародного визнання.

Однак існують виклики, пов'язані з доступом до інформації про гранти, відбором кандидатів і вимогами, що можуть бути бар'єром для молодих артистів.

Мета дослідження — проаналізувати грантові можливості для розвитку виконавської майстерності оперних співаків України, зосереджуючись на міжнародному досвіді та перспективах.

Завдання дослідження:

1) виявити доступні програми фінансової підтримки розвитку виконавської майстерності оперних співаків України;

2) оцінити вплив грантових можливостей на кар'єрний розвиток українських виконавців;

3) сформулювати рекомендації для підвищення конкурентоспроможності оперних співаків України на світовій сцені.

Виклад основного матеріалу дослідження... Сьогодні у світі діє чимало фондів, програм та асоціацій, які активно підтримують музичне виконавство, зокрема оперне мистецтво. Вони надають гранти та фінансову допомогу для розвитку професійної діяльності оперних співаків, як вже визнаних, так і початківців, підтримують участь у міжнародних конкурсах і стажуваннях, а також сприяють професійному зростанню через спеціалізовані тренінги й програми обміну. Такі організації, як *Rising Stars Program*, *Richard Tucker Music Foundation*, *KulturKontakt Austria*, *European Opera Centre*, Програми ЮНЕСКО та *Creative Europe*, *Richard Wagner Scholarship Foundation*, *Opera Europa*, *Fulbright* (США), *DAAD* (Німецька служба академічних обмінів), *British Council*, *Erasmus+*, *Foundation de France*, *Elizabeth Greenshields Foundation* (Канада), *European Cultural Foundation*, *Prince Claus Fund* (Нідерланди), *Fondazione Pavarotti* (Італія) та інші, забезпечують можливості для вдосконалення виконавської майстерності, створюючи платформу для інноваційного розвитку у сфері музичного мистецтва на глобальному рівні.

Зокрема, фонд «Висхідні зірки» (*Rising Stars Program*, 2024) діє в межах Європейської асоціації концертних залів, підтримує молодих оперних виконавців, залучаючи їх до міжнародних турів і виступів у провідних

концертних залах Європи. Фонд Річарда Такера (*The Richard Tucker Music Foundation*, 2024) надає фінансову підтримку талановитим оперним співакам і таким чином сприяє розвитку їхньої кар'єри та популяризації у США, а також за кордоном. Стипендії та премії фонду спрямовані на вдосконалення вокальної майстерності й на залучення до участі у великих постановках. Фонд КультурКонтакт Австрія (*KulturKontakt Austria*, 2024) пропонує міжнародні гранти та стипендії для молодих митців, зокрема й оперних виконавців, із Центральної та Східної Європи. Цей фонд організовує культурні обміни та стажування, що дозволяють удосконалювати професійні навички у взаємодії з провідними австрійськими митцями. *Fondation de France* — французький фонд з підтримки мистецьких проєктів, включаючи виконавське мистецтво (*Culture and creativity*, 2024). Він пропонує фінансування для резиденцій, майстер-класів, а також для проєктів у сфері музики. Італійський фонд *Fondazione Pavarotti* підтримує талановитих оперних співаків, надаючи можливості для участі в міжнародних конкурсах і майстер-класах, спрямованих на вдосконалення вокальної майстерності (*The Luciano Pavarotti Foundation*, 2024).

Програма «Європейська опера» (*European Opera Centre*) підтримує європейських оперних виконавців шляхом надання грантів і можливостей для участі в спільних проєктах, міжнародних постановках і освітніх програмах, що відбуваються в рамках фестивалів й оперних подій (*Operas*, 2024). Програми ЮНЕСКО та *Creative Europe* (*Cultural and creative sectors*, 2024) також відкривають значні можливості для підтримки їх творчого розвитку. Зокрема, *Creative Europe* пропонує фінансування для інноваційних кроскультурних проєктів, що можуть включати навчальні програми, розвиток вокальної майстерності та постановки нових оперних форматів. Програми Вагнерівського товариства (*Richard Wagner Scholarship Foundation*, 2024) сприяють вдосконаленню майстерності молодих оперних співаків, запрошуючи їх на Байройтський фестиваль і надаючи можливості для навчання в контексті німецьких оперних традицій.

Програма *Fulbright* (США) — надає гранти на навчання, дослідження та професійні стажування, зокрема у сфері виконавського мистецтва (Програма імені Фулбрайта в Україні. Представництво Інституту Міжнародної Освіти, 2024). Оперні співаки можуть отримати фінансування для навчання в американських університетах та участі в спеціалізованих майстер-класах. *DAAD* (Німецька служба академічних обмінів) — підтримує молодих митців, зокрема у сфері музики, через стипендії на навчання і стажування у провідних навчальних закладах Німеччини (Навчання у Німеччині, 2024). *DAAD* має спеціальні програми для артистів, які допомагають розвивати виконавські навички та поглиблювати знання німецької музичної культури. *British Council* — надає стипендії та гранти для навчання у Великій Британії (*Learning Sectors*, 2024). Оперні співаки можуть брати участь у програмах обміну та професійних стажуваннях, зокрема в таких престижних закладах як Королівська академія музики чи Гілдхоллська школа музики та драми.

Програма *Erasmus+* (Європейський Союз) фінансує навчальні й професійні обміни в Європі, включаючи стипендії для митців (*National Erasmus+ Office in Ukraine*, 2024). Виконавці мають можливість стажуватися в різних європейських театрах та консерваторіях, обмінюючись досвідом з європейськими колегами. *Elizabeth Greenshields Foundation* (Канада) спеціалізується на підтримці молодих митців у сфері виконавських і образотворчих мистецтв, надаючи фінансову підтримку для навчання, стажування та творчого розвитку (*Grantees*, 2024). *European Cultural Foundation* надає гранти для культурних проєктів у Європі, включаючи виконавське мистецтво, для розвитку інноваційних мистецьких ініціатив і програм обміну (*Programmes and projects*, 2024). *Prince Claus Fund* (Нідерланди) фінансує культурні проєкти та надає гранти для митців у країнах, що розвиваються. Оперні виконавці можуть скористатися можливостями для розвитку своїх навичок через міжнародні проєкти й резиденції (*Prince Claus Fund*, 2024).

Тож стає очевидним, що ці та інші фонди надають оперним співакам можливість виходити на міжнародний рівень, розширювати свої творчі обрії та

інтегруватися в глобальну мистецьку спільноту. Завдяки такій підтримці українські виконавці можуть отримати доступ до нових методик, покращити свої вокальні та сценічні навички, а також підвищити конкурентоспроможність на світовій оперній сцені.

Дослідження досвіду інших країн у використанні грантових ресурсів для розвитку оперного мистецтва відкриває важливі можливості для визначення ефективних практик, які можуть бути адаптовані та застосовані в Україні. П. Джасон підкреслює, що у країнах із розвиненою грантовою системою, таких як Німеччина, США, Велика Британія та Італія, гранти активно використовуються для підтримки молодих оперних співаків, розвитку інноваційних постановок, просування національних музичних традицій і міжнародної культурної співпраці (Potts, 2007). Аналіз таких практик дозволяє виділити найефективніші підходи, як-от фінансування стажувань, резиденцій та обмінів для оперних співаків, які можна адаптувати в Україні. Впровадження подібних програм, як стверджує І. Бурнашов (2019), сприятиме зростанню виконавської майстерності та міжнародної інтеграції українських митців, розширюючи можливості для їхнього професійного розвитку на світовій арені.

Для розуміння специфіки грантових програм виконавцям слід усвідомити умови та критерії відбору до таких проєктів. До них відносяться: високий рівень вокальної техніки; наявність попереднього професійного досвіду; рекомендації від фахівців і значний творчий потенціал, який підтверджується записами виступів чи портфоліо. Крім того, більшість грантових програм висуває вимогу до кандидатів — володіти англійською або мовою країни-донора на високому рівні для ефективного проходження навчання або стажування. Водночас, критерії відбору, як зауважує М. Кобеля-Звір (2023), залежно від конкретної програми, можуть включати здатність до інтерпретації музичних творів, адаптивність, мотивацію до участі в міжнародному мистецькому обміні та схильність до творчого експерименту. Наприклад, *DAAD* орієнтується на академічний успіх і творчий досвід, а *Fulbright* робить акцент на лідерських здібностях та готовності учасника представляти свою країну.

Аналіз успішних прикладів використання грантових програм оперними співаками з різних країн демонструє: як фінансова підтримка може суттєво вплинути на кар'єру артистів, їх розвиток і здобуття міжнародного визнання. Скористатися такими можливостями зуміли декілька персоналій.

Зокрема. Таня Грамматікопуло — грецька сопрано, яка отримала грант від *Fulbright* для навчання у престижній музичній академії в США. Ця можливість дозволила їй працювати з відомими педагогами та брати участь у майстер-класах, що призвело до її успішного дебюту на оперній сцені в США. Вона також отримала кілька запрошень на гастролі, що зміцнили її міжнародну кар'єру.

Хуан Діас — іспанський баритон, який скористався стипендією від *DAAD* для навчання в Німеччині. Грант допоміг йому отримати доступ до найкращих викладачів і оперних театрів, що дало можливість здобути досвід у виконанні ролей у класичному репертуарі. Його участь у міжнародних конкурсах за підтримки фонду призвела до контрактів із провідними оперними компаніями.

Еліза Мартінес — мексиканська сопрано, яка отримала фінансування від *British Council* для участі в міжнародному проєкті, що зосереджувався на сучасній опері. Це дало їй можливість розвинути свої виконавські навички, адаптуючи класичний репертуар до нових форм і стилів, а також зміцнити її позиції в сучасному музичному світі.

Максим Коваленко — український тенор, який отримав грант від *Cultural Diplomacy Program* для участі у гастролях по Європі. Цей проєкт не лише дозволив йому здобути «новий» досвід, а й сприяв укладенню контрактів з європейськими театрами, що значно розширило його можливості для подальшої кар'єри.

Софі Хейнц — німецька меццо-сопрано, отримавши грант від *Performing Arts Innovation Fund* для роботи над інтерактивним проєктом, поєднує оперу і сучасні технології. Завдяки цьому фінансуванню вона змогла реалізувати концепцію, що вразила критиків і глядачів, заслуживши визнання на міжнародних фестивалях.

Як бачимо, ці приклади свідчать про те, як грантові програми можуть підтримувати розвиток оперних співачок і співаків, надаючи їм можливість здобувати нові знання, навички та досвід, що, в свою чергу, сприяє їхньому успіху на світовій сцені. Розуміння та використання таких можливостей є важливим кроком для українських оперних виконавців у прагненні до професійного зростання та міжнародної інтеграції.

З іншого боку варто проаналізувати бар'єри та виклики з якими стикаються українські оперні співаки у доступі до грантових можливостей і міжнародних програм. Слід погодитися із М. Кобеля-Звір (2023) у тому, що це є важливим аспектом дослідження. Він дозволяє виявити основні перешкоди, які заважають реалізації їхнього творчого потенціалу на світовій арені. Розуміння цих бар'єрів є ключем до розробки ефективних стратегій, котрі можуть сприяти зростанню та розвитку оперного мистецтва в Україні, а також підвищити конкурентоспроможність українських виконавців на міжнародному рівні. Основними з них є:

- нерівність доступу до інформації — багато українських оперних співаків не мають належного доступу до інформації про існуючі грантові програми, фонди та можливості (відсутність централізованих ресурсів або платформ для пошуку таких можливостей може призвести до того, що артисти залишаються непоінформованими про важливі терміни та вимоги);

- конкуренція на міжнародному рівні — оперні співаки з України стикаються з високою конкуренцією з боку артистів з інших країн, які також прагнуть отримати гранти та фінансову підтримку (в умовах глобалізації культурних обмінів, українським співкам може бути важче виділитися серед численних претендентів);

- відсутність чіткої стратегічної підтримки — урядові та культурні інституції можуть не надавати достатньої підтримки для сприяння участі українських артистів у міжнародних програмах (це включає відсутність навчання, інформаційних кампаній або стратегій, спрямованих на підтримку оперних співаків у процесі подачі заявок на гранти);

- мовний бар'єр — для багатьох українських артистів мовний бар'єр може стати серйозною перешкодою при написанні заявок на міжнародні гранти, які часто вимагають знання англійської або інших іноземних мов (це може призводити до труднощів у формулюванні своїх ідей та до недостатньої якості поданих матеріалів);

- фінансові обмеження — багато молодих оперних співаків можуть не мати достатніх фінансових ресурсів для покриття витрат, пов'язаних із подачею заявок на гранти, участю в міжнародних програмах або подорожами (витрати на транспортування, проживання та інші супутні витрати можуть стати значним бар'єром);

- недостатня підтримка з боку закладів освіти — університети, консерваторії та академії, що готують оперних співаків, не завжди забезпечують студентів інформацією та навичками, необхідними для успішної участі в грантових програмах (це включає недоліки в навчальних програмах, які могли б охопити теми, пов'язані з грантовими заявками та менеджментом культурних проєктів);

- відсутність менторства — багато українських оперних співаків можуть не мати доступу до досвідчених наставників, які могли б допомогти їм у підготовці заявок на гранти, розвитку кар'єри та професійних навичок (відсутність менторства ускладнює процес адаптації до міжнародних стандартів);

- соціальні та культурні стереотипи — соціокультурні фактори, такі як недостатня популярність оперного мистецтва в Україні, можуть впливати на готовність фінансових установ або фондів інвестувати в розвиток оперних співаків (відсутність розуміння цінності оперного мистецтва може обмежувати можливості для фінансування).

Отже, подолання цих бар'єрів та викликів вимагає спільних зусиль державних органів, культурних інституцій, навчальних закладів та самих артистів для створення сприятливого середовища для розвитку українських оперних співаків на міжнародній сцені.

Сьогодні, як стверджує Т. Рева (2023), адаптація міжнародного досвіду в українському оперному середовищі є важливим кроком для підвищення якості виконавського мистецтва. Застосування успішних практик, таких як міжнародні грантові програми, навчальні резиденції, менторські програми та колаборації з закордонними театрами, може суттєво покращити професійні навички українських артистів, розширити їхній творчий горизонт та сприяти обміну досвідом з колегами з інших країн.

Проте, оскільки глобальні тенденції в оперному мистецтві постійно змінюються, українському середовищу необхідно адаптувати ці інновації з урахуванням власних культурних особливостей і традицій. Цей процес може включати впровадження нових сценічних технологій, формування нових програм підготовки артистів, залучення міжнародних фахівців до освітнього процесу, а також активну участь українських виконавців у міжнародних конкурсах і фестивалях. Усе це створить сприятливе середовище для творчого зростання, розвитку і популяризації українського оперного мистецтва на міжнародному рівні.

У сучасному українському контексті підвищення виконавської майстерності оперних співаків є надзвичайно актуальним завданням, яке вимагає активної участі у міжнародних грантових програмах і проєктах. Це дозволяє не лише отримувати цінні знання та досвід, а й розширювати професійні горизонти через участь у міжнародних конкурсах, фестивалях і майстер-класах, що організовуються провідними світовими культурними інституціями. Відтак, використання грантової підтримки стає важливим інструментарієм для українських оперних співаків, які прагнуть підвищити свій професійний рівень та реалізувати власні творчі амбіції на міжнародній сцені.

Слід навести декілька прикладів «активностей», що відбуваються сьогодні у нашій державі у цьому напрямку. Конкурс «Operalia», заснованому Пласідо Домінго, на якому українські співаки також мають можливість брати участь. Переможці отримують не лише грошові призи, а й можливість виступати на міжнародних сценах, що фінансується грантовими програмами. Майстер-класи

від «*International Vocal Arts Institute*», які в Україні регулярно проводяться, надають українським співакам унікальний шанс навчатися у провідних викладачів з-за кордону. Грантова програма «*Culture Bridges*», яка фінансує проекти, сприяє культурному обміну між Україною та ЄС. За допомогою цієї програми українські оперні театри можуть отримувати гранти на організацію спільних проектів з європейськими партнерами.

Фестиваль «*Kyiv Music Fest*», який також підтримується грантами від культурних фондів і є платформою для молодих оперних співаків, включає конкурси та майстер-класи, де талановиті виконавці можуть проявити свої здібності. Програма «Відкриті світла» фінансується міжнародними фондами і включає навчальні програми для молодих артистів. В рамках програми молоді співаки отримують фінансування для участі в міжнародних фестивалях. Фінансування через «Український культурний фонд» підтримує різноманітні культурні проекти, у тому числі в сфері оперного мистецтва. Наприклад, оперні театри можуть подавати заявки на фінансування нових постановок або освітніх програм.

Стажування в міжнародних театрах, які здійснюються через програми, такі як «*Young Artists Program*» при «*Royal Opera House*», дозволяють українським співакам отримати стажування у світових театрах, що фінансується грантовими програмами. Проєкт «*Opera Vision*», де українські театри також беруть участь, який має на меті просування оперного мистецтва через нові технології. Цей проєкт підтримується грантами від Європейського Союзу.

Тож, ці та інші приклади демонструють, як українські оперні співаки можуть використовувати міжнародні гранти та проекти для розвитку своєї виконавської майстерності та реалізації творчих задумів.

Висновки.

1. Міжнародні гранти та програми підтримки є важливим інструментарієм для розвитку виконавської майстерності українських оперних співаків. Вони дозволяють їм отримувати доступ до якісного навчання, майстер-класів та

стажувань у провідних міжнародних навчальних закладах, що суттєво підвищує їх професійний рівень.

2. Міжнародні гранти та програми відкривають можливості українським оперним співакам для гастролей та виступів на світових сценах, що сприяє популяризації вітчизняного оперного мистецтва за межами країни. Разом із тим, грантові програми часто включають співпрацю з іноземними викладачами та митцями, що створює платформу для обміну досвідом та новими ідеями в оперному мистецтві. Отримання грантів допомагає українським співакам налагоджувати зв'язки з міжнародними культурними інституціями, що може призвести до подальшого розвитку спільних проєктів та ініціатив.

3. Міжнародні гранти виступають в якості потужного інструментарію для підвищення виконавської майстерності українських оперних співаків, надаючи можливості для:

- вдосконалення виконавських навичок;
- розширення професійної мережі контактів;
- участі у престижних міжнародних конкурсах та фестивалях;
- отримання фінансування для реалізації індивідуальних проєктів, які можуть підвищити їхній художній рівень.

Перспективи подальших розвідок... Звичайно, в статті охоплено не всі аспекти дослідження грантових можливостей для розвитку виконавської майстерності оперних співаків України. Ретельного розгляду потребують ще напрями оцінювання результатів участі українських співаків у грантових програмах з метою виявлення найуспішніших практик; вивчення перешкод, які заважають українським співакам отримувати гранти, та розробка рекомендацій для їх подолання; технології створення нових грантових програм, які б відповідали потребам українських оперних виконавців і сприяли б їхньому розвитку; взаємодія з фахівцями інших галузей, такими як культурологія, соціологія та економіка, для глибшого розуміння впливу грантової підтримки на розвиток оперного мистецтва в Україні тощо.

Список використаної літератури і джерел

1. Бурнашов, І. Ю., 2019. Сучасність опери: класичне мистецтво у часи пошуків та експериментів. *НБУ імені Ярослава Мудрого*, ДЗК 6/4, сс.1–16, [online]. Режим доступу: <https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematch_ogliadi/2019/opera19.pdf> [дата звернення: 20.09.2024].
2. Кобеля-Звір, М., 2023. Основні підходи до визначення поняття гранту. *Київський економічний науковий журнал*, 2, сс.16–21. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-2-2>
3. Копієвська, О. Р., 2018. *Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)*. Дис. д-ра наук з культурології. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв.
4. Навчання у Німеччині, 2024. DAAD (Німецька служба академічних обмінів), [online]. Режим доступу: <<https://www.daad-ukraine.org/uk/navchannya-u-nimechchini/>> [дата звернення: 22.09.2024].
5. Програма імені Фулбрайта в Україні. Представництво Інституту Міжнародної Освіти, 2024, [online]. Режим доступу: <<https://fulbright.org.ua/uk/programs/>> [дата звернення: 19.09.2024].
6. Рева, Т. С., 2023. Основні форми благодійної діяльності оперних театрів України в умовах воєнного стану (на прикладі національних опер Києва, Одеси та Львова). В кн.: У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур, матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, Україна, 2-3 лютого 2023. Київ: НАКККіМ, сс.206–208.
7. Cultural and creative sectors, 2024. Creative Europe, [online]. Available at: <<https://culture.ec.europa.eu/creative-europe>> [accessed: 23 September 2024].
8. Culture and creativity: the arts that bind us together, 2024. Fondation de France, [online]. Available at: <<https://www.fondationdefrance.org/en/culture-creativity>> [accessed: 22 September 2024].
9. Grantees, 2024. The Elizabeth Greenshields Foundation, [online]. Available at: <<https://www.elizabethgreenshieldsfoundation.org/>> [accessed: 20 September 2024].
10. KulturKontakt Austria, 2024, [online]. Available at: <<https://www.culturepartnership.eu/en/article/kulturkontakt-austria>> [accessed: 20 September 2024].
11. Learning Sectors, 2024. British Council, [online]. Available at: <<https://www.britishcouncil.org/>> [accessed: 22 September 2024].
12. National Erasmus+ Office in Ukraine, 2024, [online]. Available at: <<https://erasmusplus.org.ua/en/>> [accessed: 19 September 2024].
13. Operas, 2024. European Opera Centre, [online]. Available at: <<https://www.operaeurope.eu/operas>> [accessed: 22 September 2024].
14. Potts, J. 2007. Art & innovation: an evolutionary view of the creative industries. *UNESCO Observatory journal: multi-disciplinary research in the arts*, 1(1), pp.1–18, [online]. Available at: <<https://www.unescoejournal.com/wp-content/uploads/2020/01/1-11-art-innovation.pdf>> [accessed: 21 September 2024].
15. Prince Claus Fund, 2024, [online]. Available at: <<https://princeclausfund.nl/>> [accessed: 19 September 2024].
16. Programmes and projects, 2024. European Cultural Foundation, [online]. Available at: <<https://culturalfoundation.eu/>> [accessed: 20 September 2024].
17. Richard Wagner Scholarship Foundation, 2024, [online]. Available at: <<https://www.richard-wagner-stipendienstiftung.de/en/>> [accessed: 18 September 2024].
18. Rising Stars Program, 2024, [online]. Available at: <<https://risingstarsyouthfoundation.com/>> [accessed: 17 September 2024].
19. Sharp, C. and Le Métais, J., 2000. The arts, creativity and cultural education: an international perspective. London: INCA, QCA, NFER.
20. The Luciano Pavarotti Foundation, 2024, [online]. Available at: <<https://www.lucianopavarottifoundation.com/en/>> [accessed: 17 September 2024].

21. The Richard Tucker Music Foundation, 2024, [online]. Available at: <<https://www.richardtucker.org/>> [accessed: 18 September 2024].

22. Trocki, M. i Grucza, B., 2007. *Zarządzanie projektem europejskim*. Warszawa: Polskie wydawnictwo ekonomiczne.

References

1. Burnashov, I. Yu., 2019. The modernity of opera: classical art in times of search and experimentation. *NBU imeni Yaroslava Mudroho*, [online]. Available at: <https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2019/opera19.pdf> [accessed: 20 September 2024].

2. Kobelia-Zvir, M., 2023. Basic approaches to defining the concept of a grant [Osnovni pidkhody do vyznachennia poniattia hrantu]. *Kyivskiy ekonomichnyi naukovyi zhurnal*, 2, pp.16–21. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-2-2>

3. Kapiievska, O. R., 2018. *Transformational processes in cultural practices of Ukraine: global, glocal context and local features (end of the 20th – beginning of the 21st centuries)*. Doctor of Cultural Studies. Thesis. National Academy of Managers of Culture and Arts Management.

4. Studying in Germany, 2024. DAAD (German Academic Exchange Service), [online]. Available at: <<https://www.daad-ukraine.org/uk/navchannya-u-nimechchini/>> [accessed: 22 September 2024].

5. Fulbright Program in Ukraine. The representative office of the Institute of International Education, 2024, [online]. Available at: <<https://fulbright.org.ua/uk/programs/>> [accessed: 19 September 2024].

6. Reva, T. S., 2023. Osnovni formy blahodiinoi diialnosti opernykh teatriv Ukrainy v umovakh voiennoho stanu (na prykladi natsionalnykh oper Kyieva, Odesy ta Lvova) [The main forms of charitable activities of Ukrainian opera houses in the conditions of martial law (on the example of the national operas of Kyiv, Odesa and Lviv)]. In: In search of new meanings of the multicultural world. Post-war dialogue of cultures, materials of the International scientific and practical conference, Kyiv, Ukraine, February 2-3 2023. Kyiv: NAKKKiM, pp.206–208.

7. Cultural and creative sectors, 2024. Creative Europe, [online]. Available at: <<https://culture.ec.europa.eu/creative-europe>> [accessed: 23 September 2024].

8. Culture and creativity: the arts that bind us together, 2024. Fondation de France, [online]. Available at: <<https://www.fondationdefrance.org/en/culture-creativity>> [accessed: 22 September 2024].

9. Grantees, 2024. The Elizabeth Greenshields Foundation, [online]. Available at: <<https://www.elizabethgreenshieldsfoundation.org/>> [accessed: 20 September 2024].

10. KulturKontakt Austria, 2024, [online]. Available at: <<https://www.culturepartnership.eu/en/article/kulturkontakt-austria>> [accessed: 20 September 2024].

11. Learning Sectors, 2024. British Council, [online]. Available at: <<https://www.britishcouncil.org/>> [accessed: 22 September 2024].

12. National Erasmus+ Office in Ukraine, 2024, [online]. Available at: <<https://erasmusplus.org.ua/en/>> [accessed: 19 September 2024].

13. Operas, 2024. European Opera Centre, [online]. Available at: <<https://www.operaeurope.eu/operas>> [accessed: 22 September 2024].

14. Potts, J. 2007. Art & innovation: an evolutionary view of the creative industries. *UNESCO Observatory journal: multi-disciplinary research in the arts*, 1(1), pp.1–18, [online]. Available at: <<https://www.unescoejournal.com/wp-content/uploads/2020/01/1-11-art-innovation.pdf>> [accessed: 21 September 2024].

15. Prince Claus Fund, 2024, [online]. Available at: <<https://princeclausfund.nl/>> [accessed: 19 September 2024].

16. Programmes and projects, 2024. European Cultural Foundation, [online]. Available at: <<https://culturalfoundation.eu/>> [accessed: 20 September 2024].

17. Richard Wagner Scholarship Foundation, 2024, [online]. Available at: <<https://www.richard-wagner-stipendienstiftung.de/en/>> [accessed: 18 September 2024].

18. Rising Stars Program, 2024, [online]. Available at: <<https://risingstarsyouthfoundation.com/>> [accessed: 17 September 2024].
19. Sharp, C. and Le Métais, J., 2000. The arts, creativity and cultural education: an international perspective. London: INCA, QCA, NFER.
20. The Luciano Pavarotti Foundation, 2024, [online]. Available at: <<https://www.lucianopavarottifoundation.com/en/>> [accessed: 17 September 2024].
21. The Richard Tucker Music Foundation, 2024, [online]. Available at: <<https://www.richardtucker.org/>> [accessed: 18 September 2024].
22. Trocki, M. i Gruzca, B., 2007. *Zarządzanie projektem europejskim*. Warszawa: Polskie wydawnictwo ekonomiczne.

OLEG TONKOSHKURA

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5366-2177>

*Senior Lecturer at the Department of Opera Training and Music Direction,
Researcher at the Department of History of Ukrainian Music and
Musical Folklore Studies
P. I. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine (Kyiv, Ukraine)
olegtenor@gmail.com*

GRANT OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF PERFORMING SKILLS OF UKRAINIAN OPERA SINGERS: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND PROSPECTS

This study comprehensively analyzes grant opportunities available for the professional development of opera singers in Ukraine. The analysis employs a multi-faceted approach, incorporating documentary and statistical data, alongside a comparative examination of international and national grant funding models for the performing arts. Emphasis is placed on identifying international best practices and exploring prospects for enhancing the skills and competitiveness of Ukrainian opera singers. Existing global grant programs and their potential to support the career advancement of Ukrainian artists are described, with attention given to strategies for their effective implementation within the Ukrainian opera paradigm. The primary focus is on international grant programs that facilitate the development of performing skills through support for activities such as masterclasses, residencies, international competitions, and collaborative projects with leading opera houses. Analytical methods are used to identify key trends in opera art grant program development. The policies of prominent organizations such as Fulbright (USA), DAAD (Germany), and the British Council (UK) are highlighted, revealing key strategies for fostering emerging talent through financial support and educational opportunities. The study elucidates specific opportunities and challenges faced by Ukrainian opera singers in accessing international grant funding. It demonstrates that international grants can significantly enhance the professional skills of Ukrainian opera singers, contributing to their career advancement and integration into the global arts community. Finally, the paper presents evidence-based recommendations for Ukrainian cultural institutions, aimed at improving the efficiency of grant resource mobilization. It also provides recommendations for domestic educational institutions on developing grant support systems and adapting best practices from international programs to the Ukrainian context.

Keywords: *opera art, performing skills, grant programs, international experience, cultural institutions, support for young artists.*

Стаття надійшла до редакції 24.09.2024 р.